

Polismyndigheten

Finansdepartementet

Er referens FI2025/01969

Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation, SOU 2025:101

Sammanfattning

Polismyndigheten tillstyrker förslagen i betänkandet, som innebär nödvändiga anpassningar av nationell rätt till AI-förordningen.

Polismyndigheten lämnar följande synpunkter.

Polismyndighetens synpunkter

Avsnitt 6 Marknadskontrollmyndigheter

Utredningen föreslår ett system för marknadskontroll som består av flera marknadskontrollmyndigheter, vilket kan innebära viss risk för överlappning och medföra gränsdragningsproblem. För Polismyndighetens del kan det exempelvis innebära att ett och samma system kan falla inom olika marknadskontrollmyndigheters tillsyn, beroende på om det används inom brottsbekämpningen eller för ett annat ändamål.

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) föreslås som marknads-kontrollmyndighet för bland annat AI-system inom områdena biometri, brottsbekämpning, gränskontrollverksamhet och stora delar av förbjuden AI. Om förslagen går igenom kommer IMY att få ett mycket stort uppdrag. Utöver rollerna som dataskydds- och marknadskontrollmyndighet samt anmält organ för området biometri, följer det av AI-förordningen att IMY måste involveras i driften av en regulatorisk sandlåda i den mån personuppgifter behandlas.

Polismyndigheten anser dock att de aktuella förslagen är noga övervägda och ser positivt på att utredningen särskilt beaktat behovet av att hålla samman tillsynen över de system som används inom brottsbekämpningen. Utredningen har också, bland annat med anledning av risken för överlappning

i förhållande till det brottsbekämpande området, föreslagit bestämmelser om samverkans- och samordningssystem.

Mot bakgrund av den nära kopplingen till dataskyddsregleringen är Polismyndigheten även positiv till att IMY tilldelas marknadskontrollansvar för de områden som föreslås. Flertalet av dessa områden är viktiga för Polismyndighetens brottsbekämpning. Myndigheten vill därför framhäva vikten av att IMY ges rätt förutsättningar för att säkerställa en organisation som snabbt kan ta sig an sitt utökade uppdrag när utredningens förslag träder i kraft.

Avsnitt 10.2.3 Hjälp av Polismyndigheten

Det finns en stor mängd författningar som innehåller bestämmelser om handräckning. Dessa är ofta mycket allmänt hållna vilket medför att det inte alltid framgår om polisen är skyldig att vidta åtgärder med anledning av en begäran om handräckning och vilka åtgärder polisen i så fall har befogenhet att vidta.

Polismyndigheten ser positivt på att utredningen förtydligat att myndighetens hjälp endast bör kunna begäras i sådana situationer där det finns ett verkligt behov av polisens särskilda befogenheter att använda våld. Det är också positivt att utredningen ger exempel på vad som inte omfattas. Detta innebär enligt Polismyndigheten att polisen får använda fysiskt våld t.ex. för att se till att en marknadskontrollmyndighet kan komma åt ett AI-system för att utföra sin granskning. Däremot kan det inte krävas att myndigheten avsätter tekniska resurser eller vidtar tekniska åtgärder för att komma åt systemet. Polismyndigheten förstår att det inte ingått i utredningens uppdrag att se över polisens befogenheter enligt 10 § polislagen. Polismyndigheten vill dock alltså påtala vikten av att de enskilda handräckningsbestämmelserna i olika sektorslagstiftningar och andra författningar utförligt beskriver vilka åtgärder som faktiskt får vidtas av Polismyndigheten.

Avsnitt 12 Regulatoriska sandlådor för AI och testning under verkliga förhållanden

Utredningen uppger att man inte kan uttala sig närmare om inrättande, utveckling, genomförande, drift och tillsyn av regulatoriska sandlådor för AI. Detta lämnas istället till den inrättande myndigheten att besluta om.

Utredningens förslag, inklusive förslaget om inrättande av regulatoriska sandlådor, föreslås träda i kraft redan den 2 augusti 2026. Regulatoriska sandlådor för AI är viktiga för att upprätthålla ett högt tempo och kvalitet i innovationsarbetet. Att främja innovation är också ett av AI-förordningens

huvudsyften. Mot bakgrund av detta bör den övergripande nationella strukturen klargöras före ikraftträdandet.

Yttrandet har beslutats av juristen Elin Schmid efter föredragning av juristen Abir Tasci. Vid den slutliga handläggningen har även den biträdande rättschefen Sofie Lindblom deltagit.

POLISMYNDIGHETEN

Elin Schmid

Abir Tasci

Dokumentet har fastställts digitalt och har inga underskrifter.

Kopia till

Justitiedepartementet (INS)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli